

v kateri se je smela dopadati Italija skozi deset mesecev. Ali bo Rumunija igrala vlogo natančno tako, kakor jo je igrala Italija? To vprašanje si stavijo zdaj brez dvoma vsak dan v Londonu in Parizu, v Petersburgu, Rimu, Nišu in Cetinju z isto napeto razburjenostjo.

Rumunija ni zaveznica Avstrije in ni zaveznica Nemčije. Tudi ni zaveznica Rusije, Francije ali Italije. Kakor zagotavljajo njeni državniki, je Rumunija danes še prosta in ima svobodno roko za odločitve v tej ali oni smeri.

„Kärntner Tagblatt“ govori potem o intervencijonistih na Rumunskem in pravi: Rumunija je v drugem položaju nego Italija. Zagotovljena med Rusijo na severu in velikosrbskimi načrti na jugu, ne bo mogla Rumunija trajno pogrešati prijateljstva in opore sosednih držav. Močna Avstrija kot nasprotnik Rusije mora ostati želja rumunske politike. Vsak uspeh Avstrije proti Rusiji je posredno tudi uspeh Rumunije proti Rusiji. Rumunija mora želeti ruskih porazov. Kolikor mogoče oslABLJENA Rusija mora biti v interesu Rumunije. Sicer se pa treba pri presojanju razmer na Balkanu vedno ozirati na to, da veliko vprašanje ne leži v Bukarešti, marveč v Sofiji.

Iz Stockholma se k temu vprašanju še poroča: „Novoje Wremja“ javlja baje iz avtoritativnega diplomatskega vira, da so rumunska pogajanja z ententno vstavljenja, ker zahteva Rumunija poleg Sibirije in Banata do Donave tudi Bukovino, potem odpoved donavske parobrodne konvencije in pa ureditev meje v Besarabiji. Diamanal se je sicer januarja dogovoril, da poseže Rumunija istočasno z Italijo v boj, sedaj pa Rumunija ne uboga, ker ni bila pravočasno obveščena. (Ta vest še ni uradno potrjena. Op. ur.)

Zastarelo angleško brodogojstvo.

List „Extrabladet“ piše: „Največjo trpkost vzbuja med Angleži dejstvo, da njih zaupanje v mornarico ni bilo opravičeno. To silno angleško brodogojstvo ednostavno ni napredovalo s časom; ono je zastarelo. Ko je prišla ura, da pokaže svojo silo in svojo moč, se nade niso uresničile. Nemci so vpeljali nov način vojskovanja, v primeri s katerim je še tako močno brodogojstvo linijskih ladij in križark brez moči. Zelo res je, da je to, kar se danes godi na Angleškem, že začetek prvega odločilnega poraza, ki ga je doživelo angleško brodogojstvo od časov kraljice Elizabete sem. Angleška mornarica je okostenela v formah, ki so bile dobre pred 30. leti, a danes ne veljajo več; kar je pokazala Nemčija. Nemčija je pokazala, da je 100 milijonov kron vredna bojna ladja le tako dolgo nekaj vredna, dokler leži v varni luki; kakor hitro pa se pokaže na morju, ni vredna nič več: zato torpedo podmorskega čolna je tistih 100 milijonov navadna razvalina. Zato je angleško brodogojstvo mirno. Zato je Anglija danes le še po imenu „kraljica morja.“ Zato je Asquith likvidiral.

Kaj je na Balkanu?

„Kölnische Zeitung“ poroča: Politično obzorje na Balkanu se je v zadnjih dneh nekaj zjasnilo. Vzrok je, da imajo balkanske države, njih vladarji in njih vlade več časti, politične samostojnosti in neodvisnosti, nego italijanski kralj s svojo, od ulice odvisno vlado.

Upori v ruski mornarici.

Listi so pred kratkim poročali, da je ruski admiral Essen, poveljnik ruske mornarice v vzhodnem morju, hipoma umrl. Zdaj se zopet iz zanesljivih virov poroča, da je bil Essen od svojih lastnih vojakov umorjen. Med ruskimi mornarji je namreč že od nekdaj jako veliko proticarskih in anarhističnih elementov. Splošno se sodi, da so se zgodili zopet revolucionjski upori, katerih poročila seveda ruska vlada skrbno zatira. Sicer pa vre tudi po ostali Rusiji in gotovo se bode zopet pojavila velika revolucija, kakor jo je Rusija že po končani japonski vojni doživela.

Grški kraj bolan.

Grški kralj Konstatin je težko zbolel in se nabaja po neki operaciji še vedno v smrtni nevarnosti. Njegova smrt bi imela dalekosežne politične posledice, kajti kralj je vodil doslej jako pametno politiko in se ni dal od hujskačev naših sovražnikov zapeljati.

Amerika.

Zaradi potopljenja parnika „Lusitanija“ po nemškem podmorskem čolnu so se pojavile gotove diference med nemško in severno-ameriško vlado. Angležem prijazni Amerikanci bi namreč najraje angleškemu zločincem na vse mogoče načine pomagali. Nemci pa naj bi se ne smeli braniti. V Ameriki pa je seveda tudi mnogo milijonov ljudi, ki se zgražajo nad Anglijo. Zdaj je odstopil ameriški zunanji minister Bryan, ki je bil eden najhujših nasprotikov Nemčije. Upati je vsled tega, da se bode tudi tukaj politično obzorje zjasnilo.

Uničene vojne ladje.

Velike mornarice so v tem deset mesecev trajajočem borenju že izginile v oceanih. Vsak teden zabeležujejo poročila nove izgube. V zadnjem času se posebno večajo te izgube pred Dardanelami, kjer skušata priti angleško in francosko brodogojstvo skozi Dardanele do Carigrada. Doslej so izgubili tam Angleži in Francozi osem velikih bojnih ladij izgub manjših ladij pa večkrat ni mogoče dognati, ker poročajo nasprotniki o izgubah le takrat, če jih ne morejo vtajiti.

V naslednjem podajemo pregled izgub ladij, kolikor to mogoče, pravimo pa obenem, da to poročilo ni popolno, ker jako mnogo izgub zamolče. Tako na primer nista v poročilu omenjeni obe angleški bojni križarki, ki sta se potopili v bitki pri Bergenu v Severnem morju, kjer se je angleško brodogojstvo pomotoma med seboj obstreljevalo. Poročila pa tudi molče o drugih izgubah v Severnem morju, na francoskem obrežju, v Adriji kakor tudi pred Dardanelami. Šele po letih ali pa sploh ne, bo svet izvedel o njih.

Naše poročilo seza do izgube ladje „Agamemnon“ dne 28. maja, ki se je najbrže na potu v pristanišče, še preden so ga popravili, potopil kakor „Gaulois“.

Anglija je po teh poročilih izgubila: 13 oklopnih, 9 križark, torej 22 velikih ladij, 12 torpedovk, 6 podmorskih čolnov, 6 pomožnih križark in 3 druge ladje, skupaj 49 ladij. Francija je izgubila 3 oklopne križarke, 5 torpedovk, 1 podmorski čoln, 1 pomožno križarko, skupaj 10 vojnih ladij. Razentega sta izgubili obe mornarici pred Dardanelami 4 torpedovke. Rusija je doslej izgubila: 3 oklopne križarke, 1 križarko, 2 torpedovki, 1 pomožno križarko, 2 drugi ladji, skupaj 9 vojnih ladij. Japonska je izgubila: 1 oklopno križarko, 1 križarko, 1 torpedovko, skupaj 3 vojne ladje. Nemčija je izgubila: 4 oklopne križarke, 10 križark, 8 torpedovk, 5 podmorskih čolnov, 3 pomožne križarke, 1 drugo pomožno ladjo, skupaj 31 ladij. Avstro-Ogrska je izgubila: 2 križarki (Zento in Elizabeta), 1 topniški čoln, skupaj 3 vojne ladje. Turčija je izgubila: 1 oklopno križarko, 1 križarko, 2 torpedovki, skupaj 4 vojne ladje.

Celotne izgube sovražnih dežel znašajo 20 oklopnih križark, 11 križark, 24 torpedovk, 7 podmorskih čolnov, 8 pomožnih križark, 7 drugih ladij, skupaj 77 vojnih ladij. Zaveznice Nemčija, Avstro-Ogrska in Turčija so pa izgubile 7 oklopnih križark, 11 križark, 11 torpedovk, 5 podmorskih čolnov, 3 pomožne križarke, 1 druga ladjo, skupaj 38 ladij.

Nasprotniki so izgubili torej še enkrat več ladij kakor zaveznice po dosedaj znanih izgubah. Resnične izgube so pa mnogo večje. V tem poročilu so vštete samo tiste ladje, ki so se res potopile, poškodovane ladje ne šteje to poročilo. Naravno je pa, da so nemške križarke, ki so šle ob začetku vojne na morje, da bi ovirale sovražno trgovino, bile vse uničene, kar ni prav nič čudnega. Premoči se niso mogle upirati in tudi niso imele nobenih pristanišč, kjer bi se

preskrbljevale s potrebščinami. Ako bi ne bil bolj te neugodnosti, bi bila nemška mornarica izgare se bila mnogo manj ladij.

Se bolj razvidne so pa izgube sovražnih ladij, če primerjamo njih vsebino v tonah. Izg. A. P. bile so: Anglija 49 vojnih ladij z več neg F. D. i 277.000 tonami, Francija 10 vojnih ladij z več nego 38.000 tonami (obe državi še razentega). Turčija 9 vojnih ladij z več nego 24.500 tonami, Japonska 3 vojne ladje s 13.300 tonami, skupaj 77 vojnih ladij z najmanj 355.300 tonami.

V primeri s temi izgubami pa znašajo izgube Nemčije: 31 vojnih ladij s 84.300 tonami, Turčija 4 vojne ladje s 13.000 tonami, Avstro-Ogrske 3 vojne ladje s 8700 tonami, skupaj 38 ladij s 106.000 tonami. Izguba sovražnih velikih bojnih ladij je mnogo večja, teža v tonah pa 3½ krat večja; izgubili so 20 oklopnih križark, zaveznice pa le 7.

Tudi mrtvih so imeli sovražniki mnogo več. Brez žrtev v posameznih bojih, se je z ladjami potopilo ljudi: na angleških ladjah 10.300 na francoskih 1500, na ruskih 1436, na japonski 300, na drugih angleških vodnih vozilih 120, skupaj 13.656 mrtvih. Nemčija je izgubila s potopljenimi ladjami 5000, Avstrija 330, Turčija 150 mož, skupaj 5480 mož.

Celoten pregled je torej: Sovražniki so izgubili 77 vojnih ladij, od teh 31 križark s 355.000 tonami in 13.656 človeškimi žrtvami. Zaveznice pa so izgubile 38 vojnih ladij, od teh je 38 križark s 106.000 tonami in 5480 človeškimi žrtvami.

V teh desetih mesecih, kolikor znano, so izgubili 115 vojnih ladij s 461.000 tonami lastne vsebine in 19.000 človeškimi žrtvami. Grozna številke so to, ki nam predočujejo grozote ponje le morske vojne. Poročila pa ne navajajo izgub se trgovskih ladij in dotičnih človeških žrtev. Kolje liko vrednosti je potopljenih v globočini morja ok tega ne bo nikoli nihče dognal. Dosedanja grozovita vojna je uničila cela brodogoja.

Pisma iz bojnega polja.

(Izvirni dopisi.)

Kako so kozaki jahali drevje namesto konj.

Pozdravljen, dragi „Štajerc“, kakor tud b or vsi njegovi udje in bralci. Veliko ste že slišali o in brali od težkih poljskih topničarjev iz bojni; nega polja. Danes 1. junija pa se enkrat ogl 21. simo tudi mi, nova baterija „Minenwerfer“. T 25. baterija je že ustanovljena od meseca januarja. Štaj Ze ta mesec je imela lepe uspehe. Naši „ge Ce schützi“ so majhni; ali „mina“, ki se jo polož dom v cev, je tako močna, da je grozno za gledatš m kjer eksplodira. Pri tem nanovo iznajdenem kabovne nonu so pristavljeni fantje od 77. pešpolka. Nadvojv stavimo se po globoko skopanih jamah. Marsič po kateri si pride ogledat ta novi „geschütz“. Tudesne bolj v nevarnosti smo, kakor drugi topničarji girk ker naši topovi ne nesejo tako daleč in moramo stljji biti torej bližje. Ali kako debelo in preplašenel sle je gledal Rus iz svojih jarkov, ko smo mu prselim vič poslali svoje „mine“ . . . . .

Enkrat se prigodi, da nas ponoči napadepehu divji kozaki. Takoj to opazi naš poveljnik in senje nam ukaže, da izpustimo par strelav, ker gavičn nam kozaki bližajo. Urno planemo pokonci in iz hitro primemo vsak svoje delo. Spustimo osem dni strelav. Pri devetem strelav pa nam ostane „mi Bren na“ v roru in raznese ves „geschütz“ na drobna zdr kosce. Seveda nas bi bilo lahko ubilo vse; pažja v k sreči se ni drugzega naredilo, nego lahko jdi. N ranilo Franca Potnika. Vsem drugim se njatelj nič hudega zgodilo. Takoj naznanimo našemstri i poročniku to hudo nesrečo. Ko pride naš potano ročnik in gre gledat, vidi veliko koscev mesa obu od tistih kozakov in njih konjev. Poročnik nastu o pohvali, da smo tako dobro delali. Tudi nas jago, tako veselilo, da smo se kar smejali in šalilimim govoreč: zdaj pa kozaki jahate drevje in klatilidili se po njem s svojimi dolgimi sulicami . . . . . slime

Tako smo mi „na velikem glasu“, kajtjih v vsak govori: To so fantje „minenwerferji“! — oravi Živimo tako, kakor je navada v vojski, včasih ja v posrednje, včasih pa proklete slabo. Pa korajžno kor srce imamo, nikoli ne scagamo, če nimamo jesitem pa stradamo. Tudi si večkrat kakšno zapojemo, jersk veselo ali pa žalostno, kakoršni so ravno časi. Ob